

شاداب‌سازی مدرسه با برنامه‌های پژوهشی
در مقاطع ابتدایی و متوسطه

نویسنده:

شکرالله ناصری

آقای پژوهش

موسسه انتشارات آفتاب گیتی

نشریه سنتاکتیک پژوهشی ایرانی

ناشری شکرالله ناصری - ۱۳۹۷

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

هزار و نهم بدد آزاد

مشهداً نظر

مشهداً تاریخی

مشکل

و پژوهی فرهنگ و ادبی

پایه اندیش

موضوع

پایه اندیش

مدرسها — برنامه های پژوهه آموزش

School improvement programs

شادی — جنبه های اجتماعی

Cheerfulness — Social aspects

سخاون — فریب پیش

Teacher effectiveness

مدرسها — ایران — ارتقاء های فرهنگی

Schools — Iran — Cultural programs

دانش آموزان — ایران — ارتقاء های فرهنگی

Students — Iran — Cultural programs

مدرس های ابتدایی — ایران — ارتقاء های فرهنگی

Elementary schools — Cultural programs — Iran

مدرس های متوسطه — ایران — ارتقاء های فرهنگی

High schools — Iran — *Cultural programs

AT/LBYATI:

۷-۷/۳۱:

۹۵۶۷۴۲:

طبیعت

رد پذیری اکثر

رد پذیری دلبری

شماره گذشتگی ملی

اطلاعات و امور گذشتگی

آقای حکیم

عنوان: شاداب سازی مدرسه با برنامه های پژوهشی در مقاطع ابتدایی و متوسطه

نویسنده: شکرالله ناصری

صفحه آرایی و تنظیم: مریم طباطبائی

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

شماره گذشتگی: ۱۰۰

قیمت: ۱۱۰۰۰۰ ریال

شماگان: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۷۹۲-۰۰

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: اهمیت شادابسازی مدارس در توسعه آموزشی
۱۳	اهمیت شادابسازی مدارس در توسعه آموزش و پژوهش
۱۳	ایجاد محیط روانی سالم برای دانش آموزان
۱۴	روشد اجتماعی و هاضمی در محیط‌های شاداب
۱۴	افزایش انگیزه و حلاوه به یادگیری
۱۵	تأثیر شادابسازی مدارس بر کاهش مشکلات روانی
۱۵	ارتباط بین شادابسازی مدارس و موقعیت‌های آموزشی
۱۶	ایجاد محیط فیزیکی مناسب برای شادابسازی مدارس
۱۷	تأثیر شادابسازی بر سلامت جسمی و روانی دانش آموزان
۱۷	نقش معلمان در شادابسازی مدارس
۱۸	مشارکت خانوادها در شادابسازی مدارس
۱۸	تأثیر شادابسازی بر توسعه مهارت‌های زندگی دانش آموزان
۱۹	آموزش مهارت‌های اجتماعی در فضای شاداب مدرسه
۲۱	فصل دوم: نقش برنامه‌های پژوهشی در افزایش کیفیت یادگیری

۲۱	مفهوم برنامه‌های پرورشی و اهداف آنها
۲۱	ارتقای مهارت‌های اجتماعی از طریق برنامه‌های پرورشی
۲۲	نقش برنامه‌های پرورشی در تقویت خودآگاهی و اعتماد به نفس
۲۲	ارتباط برنامه‌های پرورشی با انگیزه تحصیلی
۲۳	برنامه‌های پرورشی و بهبود کیفیت آموزشی در مدارس
۲۴	نقش فعالیت‌های ورزشی در تقویت روحیه و انگیزه یادگیری
۲۵	تأثیر برنامه‌های پرورشی بر رو شد شخصیت اخلاقی دانش آموزان
۲۶	برنامه‌های فرهنگی و هنری و تأثیر آنها بر رو شد خلاقیت دانش آموزان
۲۷	نقش والدین و جامعه در حمایت از برنامه‌های پرورشی
۲۸	فصل سوم: ویژگی‌های برنامه‌های پرورشی مؤثر در مقاطع ابتدایی و متوسطه
۲۸	ویژگی‌های کلی برنامه‌های پرورشی مؤثر در مقاطع ابتدایی و متوسطه
۲۹	هم راستایی با اهداف آموزشی و قریبی مدارس
۲۹	تنوع در فعالیت‌ها و روش‌ها
۳۰	شمولیت و دسترسی برای همه دانش آموزان
۳۰	ارزیابی و بازخورد مستمر
۳۱	توجه به نیازهای روان‌شناسی و اجتماعی دانش آموزان
۳۲	تطابق با ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی دانش آموزان
۳۲	همکاری خانواده و مدرسه در برنامه‌های پرورشی
۳۳	توانمندسازی معلمان و مربیان در اجرای برنامه‌های پرورشی
۳۳	استفاده از فناوری‌های نوین در برنامه‌های پرورشی

۳۵	فصل چهارم: تأثیر برنامه‌های پرورشی بر سلامت روان دانش‌آموزان
۳۵	تأثیر برنامه‌های پرورشی بر کاهش استرس و اضطراب در دانش‌آموزان
۳۶	تفویت اعتماد به نفس از طریق برنامه‌های پرورشی
۳۶	تفویت روابط اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی
۳۷	ایجاد محیط امن و حمایتگر برای دانش‌آموزان
۳۸	آموزش مهارت‌های زندگی و تأثیر آن بر سلامت روانی
۳۸	تأثیر برنامه‌های پرورشی بر ایجاد احساس ارزشمندی در دانش‌آموزان
۳۹	برنامه‌های پرورشی و پیشگیری از مشکلات رفاري و اجتماعي
۴۰	نقش برنامه‌های پرورشی در بهبود عملکرد تحصیلی
۴۱	نقش فعالیت‌های جسمانی در سلامت روان
۴۲	فصل پنجم: مهارت‌های اجتماعی و شاداب‌سازی در مدارس
۴۲	مهارت‌های اجتماعی و اهمیت آن در شاداب‌سازی مدارس
۴۳	نقش مهارت‌های اجتماعی در کاهش تعارضات و افزایش همکاری در مدرسه
۴۴	تأثیر مهارت‌های اجتماعی در ارتقاء کیفیت آموزش و یادگیری
۴۵	نقش آموزش مهارت‌های اجتماعی در تقویت نظم و انتظام در مدارس
۴۵	تأثیر مهارت‌های اجتماعی بر تقویت مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری
۴۶	رابطه مهارت‌های اجتماعی و بهبود ارتباطات معلم-دانش‌آموز
۴۷	نقش بازی‌ها و فعالیت‌های گروهی در تقویت مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان
۴۹	فصل ششم: ارتباط میان شاداب‌سازی مدارس و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان
۴۹	تأثیر شاداب‌سازی مدارس بر انگیزه درونی دانش‌آموزان

۵۰	نقش معلمان در شادابسازی مدارس و ایجاد انگیزه در دانشآموزان
۵۱	ایجاد انگیزه در دانشآموزان از طریق ارزیابی‌های مثبت و مازنده
۵۱	استفاده از جوابز و مشوق‌های مناسب برای ایجاد انگیزه در دانشآموزان
۵۲	ارتباط میان شادابسازی مدارس و انگیزه برای فعالیت‌های فوق برنامه
۵۲	تأثیر شادابسازی مدارس بر روحیه و انگیزه دانشآموزان
۵۳	ایجاد انگیزه از طریق برنامه‌های آموزشی متعدد و جذاب
۵۴	ارائه بازخورد مثبت و ایجاد حسن موفقیت در دانشآموزان
۵۵	ایجاد ارتباط مؤثرین معلمان و دانشآموزان
۵۶	ایجاد فرسته‌های فعالیت اجتماعی برای دانشآموزان
۵۷	فصل هفتم: طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی در مدارس ابتدایی
۵۷	چالش‌ها و فرسته‌ها در طراحی برنامه‌های پرورشی برای مدارس ابتدایی
۵۷	نقش معلمان و مدیران در طراحی برنامه‌های پرورشی مؤثر
۵۸	شناسایی نیازهای خاص دانشآموزان ابتدایی و تطبیق برنامه‌ها
۵۹	افزایش مشارکت والدین در طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی
۵۹	استفاده از فناوری در طراحی برنامه‌های پرورشی
۶۰	ارزیابی و بازخورد در برنامه‌های پرورشی
۶۰	پایداری و استمرار برنامه‌های پرورشی در مدارس ابتدایی
۶۱	استفاده از هنر و خلاقیت در برنامه‌های پرورشی مدارس ابتدایی
۶۱	آموزش مهارت‌های زندگی از طریق برنامه‌های پرورشی
۶۲	تأثیر برنامه‌های پرورشی بر کاهش خشونت و رفتارهای پرخاشگرانه

۶۳	راایله برنامه‌های پرورشی با مشارکت دانش‌آموزان در جامعه
۶۴	تأثیر برنامه‌های پرورشی بر اعتماد به نفس و خودبازرسی دانش‌آموزان
۶۵	فصل هشتم: طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی در مدارس متوسطه
۶۵	طراحی برنامه‌های پرورشی برای مدارس متوسطه: نیازها و اولویت‌ها
۶۵	توسعه مهارت‌های اجتماعی و شخصی از طریق برنامه‌های پرورشی
۶۶	تقویت هویت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان
۶۷	حمایت از سلامت روان دانش‌آموزان از طریق برنامه‌های پرورشی
۶۷	مشارکت والدین و جامعه در طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی
۶۸	ایجاد برنامه‌های پرورشی متناسب با نیازهای فردی دانش‌آموزان
۶۹	مدیریت و ارزیابی مؤثر برنامه‌های پرورشی در مدارس متوسطه
۶۹	پایدارسازی برنامه‌های پرورشی در مدارس متوسطه
۷۰	نقش مریبان و مطمأن در اجرای برنامه‌های پرورشی
۷۱	فناوری و ابزارهای توین در برنامه‌های پرورشی مدارس متوسطه
۷۲	پیشگیری از مشکلات رفتاری از طریق برنامه‌های پرورشی
۷۳	فصل نهم: نقش معلمان در پایدارسازی برنامه‌های پرورشی
۷۴	نقش مطمأن در تکلیفی برنامه‌های پرورشی مدرسه
۷۴	ارتباط میان معلمان و دانش‌آموزان در برنامه‌های پرورشی
۷۵	آموزش مهارت‌های زندگی توسط معلمان
۷۶	معلمان به عنوان مشاوران در برنامه‌های پرورشی
۷۶	حمایت معلمان از رشد هاطقی و اجتماعی دانش‌آموزان

۷۵	نقش معلمان در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس
۷۶	مشارکت معلمان در ارزیابی اثربخشی برنامه‌های پرورشی
۷۷	توانمندسازی معلمان برای پیاده‌سازی موفق برنامه‌های پرورشی
۷۸	نقش معلمان در ایجاد انگیزه در دانشآموزان برای شرکت در برنامه‌های پرورشی
۷۹	ایجاد محیطی حمایتی توسط معلمان برای برنامه‌های پرورشی
۸۰	ایجاد فرصت برای مشارکت دانشآموزان در برنامه‌های پرورشی
۸۱	فصل دهم: چالش‌ها و موافع در اجرای برنامه‌های پرورشی
۸۲	چالش‌های فرهنگی و اجتماعی در اجرای برنامه‌های پرورشی
۸۳	چالش‌های مدیریتی و منابع محدود
۸۴	چالش‌های آموزشی و کمبود مهارت‌های تخصصی معلمان
۸۵	چالش‌های زمان‌بندی و فشارهای تحصیلی
۸۶	چالش‌های ارزیابی و پایش برنامه‌های پرورشی
۸۷	چالش‌های قانونی و مقرراتی در اجرای برنامه‌های پرورشی
۸۸	چالش‌های روان‌شناسی و حافظی در دانشآموزان
۸۹	چالش‌های ارزشی و تفاوت‌های نگرشی میان معلمان و دانشآموزان
۹۰	چالش‌های اجتماعی و اقتصادی در مدارس
۹۱	فصل بازدهم: ارزیابی و بازخورد از برنامه‌های پرورشی
۹۲	ارزیابی اثربخشی برنامه‌های پرورشی در مدارس
۹۳	اهمیت بازخورد والدین و معلمان در ارزیابی برنامه‌های پرورشی
۹۴	نقش فناوری در ارزیابی و بازخورد برنامه‌های پرورشی

۹۰	تحلیل داده‌های ارزیابی برای بهبود مستمر برنامه‌ها
۹۱	تبیجه گیری و اهمیت بازخورد در بهبود برنامه‌های پرورشی
۹۲	نقش معلمان در ارزیابی و بازخورد برنامه‌های پرورشی
۹۳	ایجاد فرهنگ بازخورد مؤثر در مدارس
۹۴	چالش‌های ارزیابی و بازخورد در مدارس
۹۵	استفاده از فناوری در فرایند ارزیابی و بازخورد
۹۶	فصل دوازدهم: تجربیات موفق مدارس در شاداب‌سازی
۹۷	ایجاد محیط‌های شاداب در مدارس: اهمیت و نیاز به تغیر رویکردها
۹۸	برنامه‌های آموزشی شاداب: طراحی و پادهنجانی
۹۹	نقش معلمان در شاداب‌سازی مدارس
۱۰۰	نقش والدین و جامعه در شاداب‌سازی مدارس
۱۰۱	تأثیرات مثبت شاداب‌سازی مدارس بر رفاه و یادگیری دانش‌آموزان
۱۰۲	سخن آخر
	منابع و مأخذ

پیشگفتار

در دنیای امروز، آموزش و پرورش تنها به انتقال اطلاعات محدود نمی‌شود. در حقیقت، آموزش باید به فرآیند جامعی تبدیل شود که ضمن رشد فکری و علمی، به رشد اجتماعی، عاطفی و روانی دانشآموزان نیز توجه کند. مدارس به عنوان مراکز اصلی پرورش نسل‌های آینده، نقشی حیاتی در توسعه مهارت‌های متنوع دارند. یکی از راههای مؤثر برای ارتقاء کیفیت آموزشی و پرورشی در مدارس، شاداب‌سازی محیط‌های آموزشی است. شاداب‌سازی مدارس، به معنای ایجاد فضایی مثبت، انگیزشی و پر از انرژی است که دانشآموزان را به یادگیری فعال و مؤثر ترغیب می‌کند.

یکی از ابزارهای کلیدی در شاداب‌سازی مدارس، برنامه‌های پرورشی هستند که با هدف ایجاد تعادل میان جنبه‌های مختلف رشد انسان طراحی شده‌اند. این برنامه‌ها درواقع به دنبال شکوفایی ابعاد گوناگون شخصیت دانشآموزان، از جمله جنبه‌های اجتماعی، فرهنگی، جسمی و روانی می‌باشند. از آنجایی که دانشآموختگان در مقاطع ابتدایی و متوسطه در مراحل حساس رشد خود قرار دارند، تأثیر این برنامه‌ها در این دوره‌های سی می‌تواند شگرف باشد. برای این منظور، مدارس باید با طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی متناسب با نیازهای خاص این گروه‌های سنی، زمینه را برای رشد شاداب و متوازن فراهم کنند.

در این کتاب، هدف اصلی بررسی و تحلیل چگونگی شاداب‌سازی مدارس با استفاده از برنامه‌های پرورشی در دو مقاطع ابتدایی و متوسطه است. با توجه به ویژگی‌های خاص هر یک از این مقاطع، این برنامه‌ها باید به صورت ویژه‌ای طراحی و اجرا شوند. در مقاطع ابتدایی، کودکان در حال شکل‌گیری هویت شخصی خود هستند و بنابراین برنامه‌های پرورشی باید به تقویت مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و جسمی آنان بپردازند. در این دوران، بازی‌ها، فعالیت‌های گروهی، آموزش‌های اجتماعی و فرهنگی، و نیز توجه به سلامت روان می‌تواند تأثیرات عمیقی بر شکل‌گیری شخصیت و نحوه تعامل آنان با دیگران بگذارد.

در مقاطع متوسطه، دانشآموزان وارد مرحله‌ای از رشد می‌شوند که علاوه بر نیاز به رشد عاطفی و اجتماعی، به دنبال شکل‌گیری هویت مستقل و جستجو برای معنا و هدف در زندگی خود هستند. برنامه‌های پرورشی در این دوره باید به تقویت مهارت‌های تفکر انتقادی، خودآگاهی، و آمادگی برای مواجهه با چالش‌های اجتماعی و حرفه‌ای بپردازند. فعالیت‌هایی مانند مهارت‌های

رهبری، کار تیمی، حل مسئله و ارتباط مؤثر، از جمله اصولی هستند که در برنامه‌های پرورشی باید مورد توجه قرار گیرند.

یکی از مباحث مهمی که در این کتاب به آن پرداخته خواهد شد، بررسی تأثیرات شاداب‌سازی بر سلامت روانی دانش‌آموزان است. شواهد نشان می‌دهند که زمانی که دانش‌آموزان در محیط‌های شاداب و انگیزشی قرار می‌گیرند، نه تنها احساس رضایت بیشتری از فرایند یادگیری دارند، بلکه قادرند به طور بهتری با استرس‌ها و فشارهای روزمره مقابله کنند. همچنین، این محیط‌ها می‌توانند به کاهش مشکلات روانی مانند اضطراب، افسردگی و استرس کمک کنند و به این ترتیب به سلامت کلی دانش‌آموزان افزوده شود.

در این راستا، این کتاب به بررسی و تحلیل روش‌های مختلف شاداب‌سازی، طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی مؤثر در مدارس پرداخته و چالش‌ها و فرصت‌های موجود در مسیر اجرای این برنامه‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. یکی از این چالش‌ها، عدم آشنایی برخی از معلمان و مدیران مدارس با شیوه‌های جدید پرورشی است که می‌تواند مانع از استفاده بهینه از منابع موجود در مدارس شود. در این کتاب، تلاش شده تا با ارائه راهکارهایی برای رفع این مشکلات، مسیر شاداب‌سازی مدارس هموارتر گردد.

همچنین، در این کتاب به اهمیت مشارکت خانواده‌ها در فرآیند شاداب‌سازی مدارس پرداخته می‌شود. خانواده‌ها به عنوان یکی از ارکان اصلی تربیت، می‌توانند نقش بزرگی در ایجاد و تقویت یک محیط شاداب و حمایتی برای دانش‌آموزان ایفا کنند. تعامل مستمر بین مدرسه و خانواده‌ها، می‌تواند منجر به شناسایی دقیق‌تر نیازهای دانش‌آموزان و تأمین منابع مناسب برای اجرای مؤثرتر برنامه‌های پرورشی شود.

در این راستا، علاوه بر نقش معلمان در پیاده‌سازی برنامه‌های پرورشی، این کتاب به بررسی نحوه تعامل معلمان با دانش‌آموزان و روش‌های مؤثر تدریس می‌پردازد. معلمان با داشتن مهارت‌های ارتباطی مناسب و شناخت عمیق از نیازهای روان‌شناختی و عاطفی دانش‌آموزان می‌توانند به بهبود وضعیت شاداب‌سازی مدارس کمک کنند.

این کتاب همچنین تجربیات موفق مدارس مختلف را در زمینه شاداب‌سازی و اجرای برنامه‌های پرورشی مورد بررسی قرار می‌دهد و به تجزیه و تحلیل این تجربیات می‌پردازد تا بهترین شیوه‌ها و مدل‌ها برای شاداب‌سازی مدارس به ویژه در مقاطع ابتدایی و متوسطه معرفی شوند.

در نهایت، با توجه به اهمیت بالای شاداب‌سازی در فرآیندهای آموزشی، این کتاب به بررسی آینده شاداب‌سازی مدارس و اهمیت آن در تحول نظام آموزشی کشورها خواهد پرداخت. این آینده‌نگری می‌تواند شامل پیشنهادات و راهکارهایی برای بهبود سیستم آموزشی و پرورشی در مدارس و همچنین تأکید بر لزوم توجه بیشتر به شادابی و رفاه دانش‌آموزان باشد.

در مجموع، این کتاب تلاشی است برای ارائه یک دیدگاه جامع و کاربردی در خصوص شاداب‌سازی مدارس با استفاده از برنامه‌های پرورشی و بر اهمیت بهبود شرایط روانی و اجتماعی دانش‌آموزان تأکید دارد.